

CLLD/multifondide laiendatud töögrupi koosolek

27.08.18 Tallinnas

Koosolekul osalesid Kristiina Tammets Tartumaa Arendusseltsist, Valdek Haugas Virumaa Koostöökogust, Mercedes Merimaa Pärnu Lahe Partnerluskogust, Jaak Vitsur Raplamaa Partnerluskogust, Endla Mitt Piiriveere Liiderist, Triin Kallas Eesti Leader Liidust, Ede Teinbas Lääne-Harju Koostöökogust, Maarja Männiste, Kai Kalmann ja Liis Reinma Maaeluministeeriumist, Ave Bremse ja Krista Kõiv maaelu võrgustikutöö osakonnast, Krista Habakukk Eesti Külaliikumisest Kodukant, Jüri Võigemast Eesti Linnade ja Valdade Liidust, Margus Medell Läänemaa Rannakalanduse Seltsist, Erko Veltson Kalanduse teabekeskusest.

Koosolekut juhatas Kristiina Tammets (Tartumaa Arendusseltsi tegevjuht, Euroopa LEADER Ühenduse asepresident)

Protokollis Triin Kallas (Eesti LEADER Liidu tegevjuht)

Päevakava:

1. Ülevaade vahepeal toimunud ja arengutest CLLD osas;
2. Ühiste kavatsuste kokkuleppe täiendustepanekud ja arutelu;
3. Tegevuskava kokkuleppe tutvustamiseks riigikogu komisjonides ja ministeeriumites ning partnerite roll ja osalus;
4. Kohapeal algatatud küsimused ja muu oluline info.

1. Ülevaade vahepeal toimunud ja arengutest CLLD osas

Leader Liidu esindus kohtus Rahandusministeeriumis 5. juulil regionaalarengu osakonna juhataja Priidu Ristkoki ning nõunik Tarmo Kiviga.

Triin Kallas teeb kokkuvõtte, et suhtumine oli positiivne ja meil soovitati keskenduda sõnumitele, milliseid probleeme multifondide rakendamine aitaks riigis lahendada: kuidas LEADER meetod aitab tänaste fondide haldajate elu lihtsustada. Räägiti ka omaosaluse suurendamisest, mis ei olegi nii negatiivne - saavad rahastuse projektid, mis on tugevamad.

2. Ühiste kavatsuste kokkuleppe täiendustepanekud ja arutelu

Tagasiside ring partneritega:

Jüri Võigemast: edastab info, et Eesti Linnade ja Valdade Liidu juhatus toimub 11. septembril ja volikogu oktoobri 2. teisipäeval, enne seda ja juhtorganite eest ta seisukohta ei võta. ELLis on hetkel päevakorral KOV arengukavad, mis peavad septembri lõpuks olema ära otsustatud, maakondlikega on veel veidi aega. Rahandusministeeriumiga konsulteerides öeldi järgmise perioodi

kohta, et instrumentide teema on 2.-3. etapp: nad ei hakka enne multifondide teemat käsitlema, kui on valdkondade teema paigas. ELL on varem küsinud 5% asemel 10% linnade arendamiseks, nüüd on meil mõlemat tüüpi omavalitsused koos ja tuleb leida tasakaalupunkt. Struktuurivahendite töögrupp on ELLis ka suht noor, diskussioone tuleb palju, otsust ei oska ennustada. ELLi jaoks tuleb see koostöölepe liiga vara. Jüri Võigemast palub saata materjale ja hoida ELLi arengutega kursis.

Jaak Vitsur arvab, et praegu oleks just õige aeg kogukonna juhitud kohaliku arengu põhimõtte maakondlikesse arengukavadesse sisse kirjutada.

Mercedes Merimaa informeerib, et Pärnus käib maakondliku kava koostamine ja nähakse, et pole vaja paralleelseid arengukavasid teha: lähtutakse kahest LEADER piirkonna strateegiast ja üldistatakse need laiemaks. Tegevusgruppidel on oskus ja kogemused olemas, seda on märgatud.

Valdek Haugas täiendab, et koostöölepe keskendub 2 asjale: LEADER meetod ja multifondide rakendamine. Viimasega ei saa oodata, sest otsused tehakse 2019. a. alguses - see ei võta kelleltki midagi ära, vaid annab laiemaid võimalusi kohalikule tasandile. Omavalitsuste vaatest paistab see paralleelne reaalsus, aga tegelikult täiendab võimalusi, mida saab ette võtta. Siin võiksime ühes paadis olla.

Kristiina Tammets kinnitab, et multifondide metoodika võimaldab ka paremat sidusust maapiirkondade ja linnade vahele, laiapõhjalist, integreeritud mehhanismi on praegu kohalikus arengus väga vaja. Multifondide kasutamine muutus kättesaadavaks juba käesoleval programmiperioodil ja 20 riiki on seda võimalust erineval määral kasutanud. Ka linna tegevusgrupid on loodud või linna-maa integreeritud grupid, me näeme, et see on kasulik ja otsime partnereid nende võimaluste elluviimiseks Eestis, küsimus on küll bürokraatia ja tehniline lahendus.

Margus Medell annab edasi kalanduse algatusgruppide seisukoha: otsustati, et kalandus hetkel selle leppega ei ühine, kuna ei ole veendumust, et multifondid aitaks ühtse kalanduspoliitika eesmärke lahendada. 1/3 käesolevast perioodist on veel ees ning uue perioodi eelnõud ja summad teada, soovitakse nendega jätkata. Kalandusgruppide tegevused laienevad, tahetakse oma tegevustest riigiga kõigepealt rääkida, ei kiirustata sellepärast koostööleppes ühinema. Me võime öelda, et pooldame CLLD rakendamist, aga me ei saa aru, mida sellise fondi loomine kaasa toob.

Liis Reinma lisab, et koostöölepe on liiga üleüldine, fookus puudub, võib välja lugeda erinevaid asju.

Maarja Männiste informeerib, et ministeeriumis eraldi kohtumisi toimunud ei ole. Uued inimesed viivad end kurssi ja liituvad protsessiga. Kui tahetakse kokkuleppega edasi minna, siis peaks seda mugandama nii, et kõik osapooled oleks nõus alla kirjutama.

Kai Kalmann kinnitab, et Põllumajanduse ja kalanduse arengukava luues näeb ministerium kohalikke tegevusgruppe ühtselt.

Krista Habakukk räägib, et Kodukandi sihtrühm on lihtsad külainimesed ja nad lähtuvad sellest, kuidas nemad sellest aru saavad. CLLD teema on seotud Kodukandi Maapäeva manifestiga ja kõik, mis toob maapiirkonda laienenud vaadet, on mõistlik. Kodukant on nõus kaasa minema ja võtma endale ülesandeid. Ka siis, kui LEADER tuli maale, ei usutud, et sellest on kasu. Ka täna võiks mõelda laiemalt ja vaadata tulevikku. Konkreetsus on hea, aga see tuleb meie omavahelises koostöös. Kodukant ütleb, et me tahame koostööd teha. Kui see on meie omavaheline töödokument, siis selle baasilt tuleb teha teine lühema sõnumiga dokument riigikogule.

Valdek Haugas näeb kahtlejates konkurentsihirmu, sest koostöölepe preambulas on LEADER lugu. Paraku on LEADER ainuke, kes on rakendanud alt-üles lähenemist. Sealhulgas kalandusgrupid, seal ei ole vastuolu, ka need on meie arusaamise järgi sarnased LEADER tegevusgrupid, kuna rakendavad sama metoodikat.

Krista Kõiv teeb ettepaneku, et tekst võiks alata “meie, kogukonna arengu meetodi kasutajad...” Kalandus praegu ei saa aru, et tegu on sama meetodiga. Räägimegi lihtsalt kogukonna arendamise meetodist. Välisele vaatlejale ei ole kalandus ja LEADER sama asi, ta ei vii seda kokku. Ka PõKAlle võib teha ettepaneku ühtlustada terminoloogiat.

Merimaa selgitab, et LEADER tegevusgrupi territoorium kattub kalandusgrupi omaga - ei ole võimalust mitte koostööd teha. Küsimus on vaid asjade nimetamises; me ei kavatse hakata kalandusega tegelema, pole mingit vastandumist. Me peame regiooni arendama, küsimus on ühisosas. Meil tuli taotlusvooru palju tervisega seotud projekte, aga me ei saa maainimeste tervist vajalikul määral arendada, sest see ei sobi maaelufondi prioriteetidega. Külaelanikul peab ka olema arusaamine, miks sellisele projektile raha ei anta.

Maaettevõtja tahab luua massaažikoda, aga meditsiiniteema ei saagi olla põllumajanduse fondis prioriteet — multifondide puhul saaksime rohkem ideid kaasata, tekiks rohkem ettevõtjaid, kes loovad ise töökohti. Kui kogukond tunneb, et päästeteenistus on prioriteet, siis me peame seda arvestama, aga mõistan maaeluministeriumi, kes seda ei saa toetada.

Tammets võtab kokku, et palju kordub praeguses arutelus küsimus, kellele see dokument mõeldud on. Algusest peale on see meie enda organisatsioonide jaoks, mida saab kohtumistel esile tuua, näiteks riigikogus - et me oleme omavahel kokku leppinud. Mis see annab? Peab vaatama laiemat kasu piirkondlikule arengule.

Ave Bremse: Tuleb üle vaadata terminoloogia, see võtaks pingeid maha.

Kõiv: Võiks enda sisse vaadata ja küsida, mida me tahame. See on:

- I. et rakendataks CLLD meetodit;
- II. deklareerida, et senine koostöö on edukas ja me oleme valmis aitama ametiasutusi rakendada seda meetodit ka teistes valdkondades — soovitame soojalt ka teistele, arvestades vähenevat eelarvet.

Krista oli ka eelmisel perioodil nendel aruteludel, kus kogu aeg öeldi, et on liiga vara. Siis äkki toimus see otsustamine ära, nii et keegi ei teadnudki ja põhjus see, et polnud piisavalt andmeid. Praegu pole mõtet mõelda käesoleva perioodi reeglitele, haagime end lahti ja mõtleme tulevikule. Räägime ühiselt kogukonna kaasamise meetodist ja sellest et Euroopa õigusruumis on need võimalused loodud, kuidas kogukonda kaasata ja arendada.

Tammets: Oleme kokku leppinud, et kasutame LEADERi mõiste asemel kogukonna kaasamise meetodit. Kas siis võtate uuesti arutelusse? Kaua kalandusel aega läheb?

Medell lubab saata homme kirja, milline on kalandusvõrgustiku seisukoht.

3. Tegevuskava kokkuleppe tutvustamiseks riigikogu komisjonides ja ministeeriumites ning partnerite roll ja osalus

Tammets informeerib, et kui koostöölepe on valmis, seisab ees uus ring kohtumisi. Maakondades on samuti alustatud seminaridega, saarlased korraldavad 24.09 CLLD seminari, kuhu on erinevad partnerid kaasatud. Seda eeskujuga peab teistele piirkondadele laiendama. Kes tahaksid osaleda kohtumistel riigiasutustega – valitsus, riigikogu?

Habakukk lubab, et Kodukant tuleb kaasa Sotsiaalministeeriumi kohtumisele.

Kõiv: Võite ka meid kaasata.

Ede Teinbas: Üleskutse kõigile gruppidele mõlemast võrgustikust, et kohalike arengukavade koostamisel seda teemat mitte unustada.

4. Kohapeal algatatud küsimused ja muu oluline info

Dokumendi parandused saata kirjalikult Kristiinale, uut koosolekut ei lepita, alustame kohtumisi.